

(advertentie)

iBestuur

Digitalisering en Democratie Overheid in Transitie Markt en Overheid Data en AI Digitale Toekomst EU Digitale Weerbaarheid

Data en ai | Nieuws

Onderzoekers in gesprek met breed publiek over AI

Bezoekers AI-congres AI 020 in gesprek met wetenschappers | Beeld: Patrice Börger

26 augustus 2024 ai, kunstmatige intelligentie, participatie, wetenschap

Wat vinden mensen eigenlijk van kunstmatige intelligentie (AI)? Welke vragen leven er, welke verwachtingen en angsten? Amsterdam AI zoekt inwoners op om in gesprek te gaan over de impact van AI. In eerste instantie binnen de stad, maar uiteindelijk is de bedoeling om een nationale dialoog op gang te brengen.

Wetenschapscommunicatie

Onder de noemer Amsterdam AI werken de Amsterdamse kennisinstellingen, de gemeente en de Amsterdam Economic Board nauw samen op gebied van AI-ontwikkeling. Met het project ‘The AI Society: Conversations on the impact of Artificial Intelligence’ willen zij de dialoog over AI tussen wetenschappers en het publiek te bevorderen. Het project ontving onlangs een **NWO-subsidie** voor wetenschapscommunicatie vanuit de Nationale Wetenschapsagenda (NWA).

“Er is veel behoefte aan maatschappelijke dialoog over AI,” zegt Erik van Zwol van Amsterdam AI. “Die urgentie wordt zowel gevoeld op bestuursniveau van de Amsterdamse kennisinstellingen als op de werkvloer, bij individuele onderzoekers die soms handvatten missen om het gesprek over hun onderzoeksgebied aan te gaan.” Die onderzoekers zijn soms al jaren bezig met fundamenteel onderzoek over AI en zagen met de komst van ChatGPT in november 2022 hun specialisme opeens wereldwijd in de schijnwerpers staan. Best even een overgang als je jarenlang in schaduw hebt geopereerd.

Maatschappelijk debat

“De onderzoekers zien ineens hun eigen onderwerp in het maatschappelijk debat verschijnen en voelen een soort verantwoordelijkheid om het gesprek aan te gaan met de brede maatschappij,” zegt Van Zwol. “Het project valt op staat met de intrinsieke motivatie van onderzoekers om het gesprek aan te gaan. Het komt écht vanuit de wetenschap zelf”

‘De onderzoekers zien ineens hun eigen onderwerp in het maatschappelijk debat verschijnen en voelen een soort verantwoordelijkheid om het gesprek aan te gaan met de brede maatschappij.’

Fysiek in gesprek

De wetenschappers, van promovendi tot professoren, gaan fysiek in gesprek met allerlei doelgroepen uit de samenleving. Het project kent een groot aantal samenwerkingspartners: gemeente Amsterdam, Vrije Universiteit Amsterdam, Universiteit van Amsterdam, CWI en de Hogeschool van Amsterdam, de Amsterdam Economic Board, NKI/AVL, Sanquin, Amsterdam UMC, NEMO, 3DUniversum, Ink Social Design Studio en de Nederlandse AI Coalitie. De financiering is voor twee jaar, maar als het aan de onderzoekers ligt, kent het project geen einddatum. In samenwerking met de Nederlandse AI Coalitie moeten de dialogen uitgroeien tot iets landelijks.

Netwerk inzetten

Om een breed publiek te bereiken, maken de onderzoekers gebruik van het netwerk van de samenwerkingspartners. Zo voert de gemeente al socratische dialogen om input op te halen voor de **gemeentelijke visie op AI**, die in samenwerking met de inwoners tot stand komt. En wetenschapsmuseum NEMO wordt jaarlijks bezocht door honderdduizenden mensen uit alle lagen van de bevolking. “Daarnaast hebben we in Amsterdam AI een vrij grote medische tak, met de academische ziekenhuizen, het Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis en het Nederlands Kanker Instituut” vertelt Van Zwol. “Zo kunnen we met patiëntgroepen het gesprek aangaan over de vragen die daar leven over AI.”

Post-ChatGPT-tijdperk

Het is de bedoeling dat de dialoog daadwerkelijk wederzijds is en dus niet alleen gaat om het dissemineren van wetenschappelijke kennis, maar juist om het ophalen wat er leeft, benadrukt hij. Wat heeft het publiek eraan om deel te nemen? “In het post-ChatGPT-tijdperk heeft vrijwel iedereen iets over AI gehoord. Veel mensen willen er iets mee of hebben er vragen over. Je hoort vaak terugkomen dat AI banen zal overnemen, of zaken zal ontmenselijken. Straks krijg je geen arts meer aan je bed, maar een robot, en geen menselijke rechter maar een AI Judge, is de angst. Ook bestaan er misconcepties over de ‘intelligentie’ van AI, dat uiteindelijk maar algoritmie is. Dat wordt steeds moeilijker om uit te leggen naarmate het gesprek met ChatGPT ‘menselijker’ klinkt.”

‘Je hoort vaak terugkomen dat AI banen zal overnemen, of zaken zal ontmenselijken.’

Alledaagse vragen

Tegelijkertijd valt het wel mee met de angsten die worden geprojecteerd op de samenleving, bleek eerder uit **onderzoek** van kenniscentrum Waag en de AI Coalitie. Een bekende valkuil voor beleidsmakers is dat ze vanuit hun eigen ideeën over de kansen en bedreigingen ervan aannames doen over wat er leeft in de samenleving over het onderwerp, terwijl het kennisniveau bij een breed publiek in werkelijkheid op een heel ander niveau zit. Een soortgelijke ervaring had Van Zwol eerder bij de Klimaathelpdesk van de Universiteit Utrecht, waar klimaatwetenschappers de interactie aangingen met een breed publiek. “Die onderzoekers hielden zich dagelijks bezig met klimaatmodellen, maar de vragen die binnenkwamen gingen over dagelijkse zaken: is het verstandig om een elektrische auto aan te schaffen? Hoeveel zonnepanelen moet ik neerleggen? Iets dergelijks verwacht ik bij de vragen over AI. Die zullen vermoedelijk veel gaan over wat je ermee kunt en wat je mist als je er niets mee doet.”

Lees ook:

- Slimmer werken met AI; de belofte resoneert bij de overheid – iBestuur**
- Expert Cynthia Liem over AI: ‘Wat willen we als maatschappij?’- iBestuur**
- Gaat AI ons straks besturen? – iBestuur**

Over Marjolein van Trigt
Redacteur bij iBestuur

[Lees meer van Marjolein van Trigt »](#)

Plaats een reactie

U moet **ingelogd** zijn om een reactie te kunnen plaatsen.

Registreren

Inloggen

(advertentie)

Meer iBestuur

Digitalisering en Democratie
Overheid in Transitie
Markt en Overheid
Data en AI
Digitale Toekomst EU
Digitale Weerbaarheid

iBestuur artikelen

Nieuws
Blogs
Podium
Artikelen
Persberichten
Praktijk
Personalia

Service & Contact

Contact
Algemene Voorwaarden
Klantenservice
Abonnement iBestuur Magazine
Adverteren
Colofon
Nieuwsbrief

iBestuur

Een onderdeel van SIUTHOFF MEDIA

